

23. februar 2021
Sagsnr.: 20/09470
SOJAAN

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE af forbud i sag om vildledende markedsføring i Rundersdal Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter fødevarelovens § 52, stk. 1,¹ mineralvandsbekendtgørelsens § 18,² og mærkningsforordningens artikel 7, stk. 1, litra a, jf. stk. 4, litra b,³ jf. fødevarelovens § 58 a, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fødevarestyrelsens afgørelse af 13. august 2020 om forbud mod markedsføring.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.⁴

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 999 af 2. juli 2018 om fødevarer.

² Bekendtgørelse nr. 1200 af 26. november 2019 om naturligt mineralvand, kildevand og emballeret drikkevand.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 af 25. oktober 2011 om fødevareinformation til forbrugerne.

⁴ Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 18. august 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af virksomheden.

Klager har navnlig anført, at

- forbuddet er uproportionalt, og
- alle nødvendige oplysninger findes på emballagen.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke fundet anledning til at træffe særskilt afgørelse om opsættende virkning i den konkrete klagesag.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Fødevarestyrelsen har ved et kontrolbesøg den 9. juli 2020 konstateret, at klager har markedsført vand under navnet F1 . Kildevandet i nogle af flaskerne var fra den registrerede kilde, F1 , beliggende ved Skanderborg, og i andre flasker var kildevandet fra en anden kendt kilde, F2 kilde, beliggende ved Åbenrå.

Klager har under tilsynet oplyst, at varelageret fra kilden F1 er blevet opkøbt fra en anden virksomhed, og at markedsføringen generelt henviser til denne kilde, indtil varelageret er opbrugt. Ifølge klager vil mærkningen og markedsføringen herefter blive tilrettet med oplysninger om den region, som kildevandet fra F2 kilde tilhører, mens vandet fortsat sælges under navnet F1 .

Fødevarestyrelsen har endvidere konstateret, at navnet F1 på etiketten på flaskerne med indhold af vand fra F2 kilde, fremstår med store skrifttyper på flaskens front og herunder med mindre skrifttyper, at vandet er tappet i Danmark. På etikettens bagside er det under navnet F1 angivet, at vandet kommer fra de skovklædte bakker syd for Åbenrå. På den engelske version står det med småt på etikettens bagside, at vandet kommer fra F2 kilde. Endelig har styrelsen konstateret, at klager har markedsført vandet via Facebook, egen hjemmeside og Instagram. Under kontrolbesøget har klager desuden oplyst, at der den 10. juli 2020 ville blive sendt 11 paller af det emballerede drikkevand til Frankrig. Mærkningen på disse flasker blev af styrelsen vurderet som vildledende.

Det fremgår af kontrolrapporten, der blev udfyldt under kontrolbesøget, at klager til de konstaterede forhold har bemærket følgende:

”I udlandet er vandet altid solgt som en bordvand, hvilket vil sige, at det aldrig har været markedsført som kildevand. Så navnet har været et vare-

mærke. Sådan har det ligeledes været i Danmark tidligere indtil vi blev vejledt af [Fødevarestyrelsen] til at sælge det som naturligt mineralvand på det danske marked, da kilden var godkendt til dette og alligevel hed det samme.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at jeg endnu ikke har solgt noget vand fra F2 , men har i morgen sendt vand til en fransk distributør som er bekendt med ændringerne. Jeg fremsender jer dokumentation herfor. Firmaet hedder F1 og derfor hedder produktet også F1 . Det er altså et brand og ikke en stedbetejgnelse på den måde vi bruger det.

Jeg har været i dialog med [Fødevarestyrelsens] juridiske afdeling samt bad om konkret vurdering af vores situation og fik accept på, at vi kunne bruge F1 som navn på vores bordvand. Vi har ligeledes fremsendt etiketter for flere måneder siden til orientering. Vores kontakt kender baggrunden og situationen. Vi har ligeledes indhentet en vurdering fra et advokatfirma.”

Fødevarestyrelsen har den 13. august 2020 forbudt klager at markedsføre samtlige producerede flasker vand påtrykt navnet F1 , der indeholder vand fra en anden kilde end den registrerede kilde F1 . Det fremgår af afgørelsen, at forbuddet er truffet i medfør af fødevarelovens § 52, stk. 1, fordi klager ikke har overholdt fødevareforordningens artikel 16⁵ og mineralvandsbekendtgørelsens § 18. Endvidere fremgår det, at de konstaterede forhold ved kontrolbesøget den 9. juli 2020 er lagt til grund for forbuddet. Ifølge styrelsen er der i Danmark og EU en liste over registrerede naturlige mineralvandskilder, hvoraf kilden F1 fremgår både som handelsnavn og som kilde.

Med henvisning til retsgrundlaget har Fødevarestyrelsen vurderet, at klager ved at påfylde vand fra anden kilde på flasker, der er påført navnet F1 , vil vildlede den endelige forbruger. Styrelsen har begrundet dette med, at forbrugeren ved søgning på nettet vil kunne fremfinde den registrerede kilde, F1 , og dermed få den opfattelse, at vandet i flaskerne hidrører fra den registrerede kilde.

2.2 *Klagens indhold*

Indledningsvis har klager anført, at den planlagte markedsføring overholder lovgivningen for så vidt angår navngivning og mærkning, samt at Fødevarestyrelsens vejledning ligeledes er overholdt. Med henvisning hertil har klager anmodet om, at forbuddet frafaldes. I den forbindelse har klager bemærket, at en forbruger ikke vil være ringere stillet end forventet, uanset om forventningen er berettiget eller ej, selv hvis forbrugeren skulle blive vildledt.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevaresikkerhed.

Klager har endvidere anført, at forbuddet er ude af proportioner set i forhold til den hypotetiske skade en vildledt forbruger kan tænkes at lide. Ifølge klager har der heller ikke været et ønske om at vildlede forbrugerne.

I forlængelse heraf har klager anført, at beskrivelsen på kontrolrapporten er misvisende, idet der herved gives indtryk af, at de to typer vand stod blandet mellem hinanden, og at begge typer blev markedsført. Ifølge klager har Fødevarestyrelsen alene fundet vand produceret fra F1 -kilden, idet dette er det eneste vand, der er blevet solgt. Vandet fra F2 Kilde var, efter klagers oplysninger, i produktion på kontroltidspunktet, derudover var vandet planlagt solgt efter lageret af F1 -kildevand var tømt. Klager vil herefter henvise til kildeskiftet på hjemmesiden og på Facebook.

Klager har desuden refereret et uddrag fra vejledningen til mineralvandbekendtgørelsen.⁶ Efter klagers opfattelse er mærkningen i indeværende sag, på baggrund af kriterierne i vejledningen, ikke vildledende. Derudover er klager af den opfattelse, at heller ikke F1 s indhold af ordet kilde kan fortolkes som vildledende. Herom har klager henvist til et notat fra Fødevarestyrelsens juridiske afdeling af 14. februar 2020.

Klager har yderligere anført, at vandets oprindelse tydeligt er angivet på emballagen, og at navnet derfor ikke bør kunne give anledning til vildledning. I tilknytning hertil har klager refereret indholdet af en korrespondance med Fødevarestyrelsen om mærkning af emballagen. Af korrespondancen har klager fremhævet, at angivelse på etiketten af vandets oprindelse, ifølge styrelsen, kan være med til at forebygge misforståelser uden at overtræde mineralvandsbekendtgørelsen. Ifølge klager var dette baggrunden for, at denne løsning blev valgt. Med henvisning hertil er det klagers vurdering, at det ikke kan lægges til grund, at brugen af navnet F1 er misvisende i sig selv.

I den forbindelse har klager anført, at der derfor kun er tale om en subjektiv vurdering af, om en forbruger vil blive vildledt af navnet F1 , hvis denne vil søge information på nettet i stedet for på produktets etikette. Efter klagers opfattelse er der intet til hinder for, at bordvand og naturligt mineralvand kan hedde det samme. Med henvisning til et notatet fra Fødevarestyrelsens juridiske afdeling har klager desuden anført, at der ikke er tale om vildledning, alene fordi der er et navnesammenfald mellem en registreret kilde og et handelsmærke. På samme baggrund har klager anført, at der skal være konkrete elementer i mærkningen eller markedsføringen, der kan lede forbrugeren på vildspor.

Klager har endvidere bemærket, at Fødevarestyrelsen i vurderingen har lagt til grund, at forbrugeren overser alle klagers oplysninger om produktet og i stedet foretager en søgning på nettet efter vandets oprindelse. Ifølge

⁶ Vejledning nr. 9105 af 10. april 2008 om mærkning af naturligt mineralvand, kildevand og emballeret drikkevand.

klager har styrelsen derfor lagt til grund, at forbrugeren ikke er en almindelig oplyst, rimelig opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger. Klager er af den opfattelse, at klager ikke kan gøres ansvarlig for de informationer, andre angiver på nettet. Selv hvis forbrugeren skulle føle sig vildledt, er det klagers vurdering, at vandet i flaskerne svarer til den beskrivelse, der er på produktet og i den øvrige markedsføring.

Derudover har klager bemærket, at emballeret drikke ikke må identificeres med en konkret kilde, hvorfor forbrugeren ikke har ret eller grund til at forvente, at det kommer fra en konkret kilde. Hertil har klager oplyst, at produktet indholdsmæssigt og kvalitetsmæssigt svarer til hvad der forventes ved emballeret drikkevand, samt at råvandet fra de to kilder er stort set ens.

Klager har i den forbindelse understreget, at der er lagt et stort arbejde i at forebygge eventuel vildledning, samt at en konsulent i Fødevarestyrelsen ikke har fundet problemer med de nye etiketter.

2.3 Fødevarestyrelsens bemærkninger til klagen

Fødevarestyrelsen har den 8. september 2020 oversendt sagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet med bemærkninger til klagen.

Det fremgår af bemærkningerne, at markedsføring i fødevarereforordningen er defineret som besiddelse med henblik på salg, jf. forordningens artikel 3. Efter Fødevarestyrelsens vurdering er det derfor sagen uvedkommende, at fødevarerne befandt sig på tapperiet på Fyn og ikke i klagers lokaler i Vedbæk. På baggrund af klagers oplysning om, at vandflaskerne dagen efter kontrolbesøget skulle sendes til en fransk aftager, er det styrelsens vurdering, at flaskerne var i klagers besiddelse med henblik på salg.

I forlængelse heraf har Fødevarestyrelsen oplyst, at kilden F1 blev registreret hos styrelsen den 6. juli 2004 af virksomheden I/S F1. Efter styrelsens oplysninger er den pågældende virksomhed stadig aktiv. I den forbindelse har styrelsen gengivet dele af de konstaterede forhold og bemærket, at klager tidligere har markedsført vand fra kilden F1, men har ophørt dette samarbejde. Ifølge styrelsen markedsfører klager nu vand fra en anden kilde, men under samme navn.

Fødevarestyrelsen har endvidere oplyst, at klager tidligere har været i dialog med styrelsens fagkontor vedrørende markedsføringen af klagers nye produkt. I den forbindelse har styrelsen understreget, at markedsføringens lovlighed vil bero på en konkret vurdering og ikke bliver godkendt af styrelsen. På denne baggrund er det styrelsens opfattelse, at klager ikke ved korrespondancen har fået en berettiget forventning om, at produktets markedsføring ikke var, eller kunne være, vildledende.

Yderligere har Fødevarestyrelsen bemærket, at flasker og etiketter i høj grad ligner det tidligere produkt, der indeholdt vand fra kilden F1 . Styrelsen har derfor vurderet, at forbrugerne vil blive vildledt til at tro, at der er tale om vand fra den registrerede kilde F1 . I tilknytning hertil har styrelsen påpeget, at forbrugeren ved søgning på ordene F1 og vand vil blive præsenteret for artikler, der henviser til det tidligere F1 -produkt og den internationale anerkendelse, som det har høstet.

Med henvisning hertil er det Fødevarestyrelsens vurdering, at det er vildledende at anvende handelsnavnet F1 på flasker med vand, der ikke kommer fra den registrerede kilde F1 , jf. fødevareforordningens artikel 16. Ligeledes er det styrelsens vurdering, at markedsføringen overtræder mineralvandsbekendtgørelsens § 18, da klager har markedsført vandet som emballeret drikkevand og navnet F1 kan forveksles med den naturlige mineralvandskilde F1 .

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Markedsføringens overholdelse af mærkningsforordningens artikel 7, stk. 1, litra a, jf. stk. 4, litra b

Uden at dette berører specifikke bestemmelser i fødevarelovgivningen, må reklamer for fødevarer, mærkningen og præsentationen af fødevarer, herunder deres form, fremtræden og indpakning, de anvendte indpakningsmaterialer, den måde, hvorpå varerne er arrangeret, og de omgivelser, hvori de udstilles, samt de informationer, der uanset medium gives om varerne, ikke vildlede forbrugerne, jf. fødevareforordningens artikel 16.

Fødevareinformation må ikke være af en sådan art, at den vildleder, især med hensyn til fødevarens beskaffenhed og især dens art, identitet, egenskaber, sammensætning, mængde, holdbarhed, oprindelsesland eller herkomststed, fremstillings- eller frembringelsesmetode, jf. mærkningsforordningens artikel 7, stk. 1, litra a.

Stk. 1 gælder ligeledes for fødevarers præsentationsmåde, især deres form, udseende eller emballage, de materialer, der anvendes til emballage, den måde, hvorpå fødevarerne er arrangeret, samt de forhold, hvorunder de udstilles, jf. mærkningsforordningens artikel 7, stk. 4, litra b.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at angivelse af handelsnavnet F1 på det emballerede drikkevand er vildledende med hensyn til vandets herkomststed i henhold til mærkningsforordningens artikel 7, stk. 1, litra a, jf. stk. 4, litra b.

Ved afgørelsen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at det emballerede drikkevand bærer handelsnavnet F1 . Nævnet har endvidere lagt vægt på, at vandet i flaskerne ikke hidrører fra den registrerede kilde F1 , men fra F2 Kilde. Nævnet har også lagt vægt på, at handelsnavnet for vand fra den registrerede kilde F1 , ifølge listen over

godkendte naturlige mineralvandskilder, er sammenfaldende med navnet på kilden. På denne baggrund vurderer nævnet, at forbrugerne ved at læse handelsnavnet F1 vil forvente, at vandet hidrører fra den registrerede kilde F1. Det er endvidere nævnets vurdering, at angivelsen af, at vandet stammer fra de skovklædte bakker syd for Åbenrå Fjord, ikke er egnet til at korrigere forbrugernes forventning til vandets herkomststed. Nævnet henviser i den forbindelse til, at klager gennem flere år har markedsført emballeret drikkevand fra den registrerede kilde F1 under handelsnavnet Iskilde. Efter nævnets vurdering vil forbrugerne på denne baggrund forvente, at vandet fortsat stammer fra den registrerede kilde F1, når det er påført handelsnavnet F1, også selvom der på emballagen er nævnt en geografisk placering på en anden kilde. Dermed finder nævnet, at anvendelsen af handelsnavnet F1 er vildledende med hensyn til vandets herkomststed i medfør af mærkningsforordningens artikel 7, stk. 1, litra a.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at bestemmelsen i fødevareforordningens artikel 16 er generel i forhold til de nyere og specialiserede mærkningsregler i mærkningsforordningen. Derfor har nævnet, jf. princippet om *lex specialis*, ikke fundet anledning til at også at vurdere, om den mere generelle bestemmelse i fødevareforordningens artikel 16 tillige er overtrådt.

Markedsføringens overholdelse af mineralvandsbekendtgørelsens § 18

For så vidt angår aftappet drikkevand, der ikke opfylder bestemmelserne om naturligt mineralvand i § 2, må der ikke på emballage, etiket eller i nogen form for reklame være angivelser, benævnelser, fabrikations- eller varemærker, billeder eller andre tegn, figurative eller ej, der kan give anledning til forveksling med naturligt mineralvand. Især må angivelsen ”mineralvand” ikke benyttes, jf. mineralvandsbekendtgørelsens § 18.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at klager ikke har overholdt mineralvandsbekendtgørelsens § 18.

Ved afgørelsen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at klager har angivet handelsbetegnelsen F1 på emballagen af emballeret drikkevand. Efter nævnets vurdering kan angivelsen heraf give anledning til forveksling med naturligt mineralvand fra den registrerede kilde F1, da denne bærer samme navn som handelsbetegnelsen på det emballerede drikkevand. Nævnet vurderer på denne baggrund, at angivelsen af handelsbetegnelsen F1 er i strid med mineralvandsbekendtgørelsens § 18.

Forbuddet mod markedsføring af 13. august 2020

Fødevarestyrelsen træffer de afgørelser, herunder meddeler de påbud og forbud, der anses for nødvendige for at sikre overholdelsen af de krav, der er fastsat i fødevarelovgivningen eller i Den Europæiske Unions forordninger og direktiver, jf. fødevarelovens § 52, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at forbuddet er rimeligt og nødvendigt i henhold til fødevarelovens § 52, stk. 1, for at sikre overholdelsen af mærkningsforordningens artikel 7, stk. 1, litra a, og mineralvandsbekendtgørelsens § 18.

Ved afgørelsen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt oplysningerne og vurderingen under de to forudgående afsnit til grund. På denne baggrund er det nævnets vurdering, at forbrugerne vil blive vildledt ved markedsføring af det emballerede drikkevand med handelsnavnet F1 . Dermed finder nævnet, at det har været nødvendigt at meddele et forbud mod markedsføring for at sikre, at forbrugerne ikke vildledes med hensyn til vandets herkomststed og ikke kan forveksle dette med vand fra den registrerede kilde F1 . Efter nævnets vurdering er der ikke en mindre indgribende foranstaltning, der er egnet til at sikre mod markedsføring.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fødevarestyrelsens afgørelse af 13. august 2020 om forbud mod markedsføring.